

PAŃSTWOWA RADA OCHRONY PRZYRODY

THE STATE COUNCIL FOR NATURE CONSERVATION

KOMISJA DS. ROŚLIN – COMMITTEE FOR PLANTS

Ministerstwo Środowiska, ul. Wawelska 52/54, 00-922 Warszawa

TEL.: (+48) 22 57 92 017, FAX: (+48) 22 57 92 730, KOR@PROP.MOS.GOV.PL

PROP/KOR/2016-01-ws

Warszawa, 26 stycznia 2016 r.

Sz.P. Anna Klisowska
Zastępca Dyrektora
Departamentu Leśnictwa i Ochrony Przyrody
Ministerstwo Środowiska

OPINIA

dotycząca dopuszczalności tworzenia na terenie Polski plantacji rośliny *Oxytree* (Paulownia Clon in Vitro 112®), jej możliwego wpływu na środowisko naturalne oraz zasadności obejmowania akcji jej sadzenia patronatem Ministra Środowiska

W odpowiedzi na pismo z dnia 8 stycznia 2016 r. (znak sprawy: DLP-V.400.2.2016.MD), Komisja PROP ds. Roślin, działając w imieniu i z upoważnienia Państwowej Rady Ochrony Przyrody, zwraca uwagę, że szerokie propagowanie i sadzenie obcego dla flory Polski gatunku drzewa o biologii mało poznanej w warunkach polskich jest przedsięwzięciem obciążonym ryzykiem, zarówno w sensie przyrodniczym jak i ekonomicznym. Komisja negatywnie opiniuje wniosek obejmowania projektu jej sadzenia patronatem Ministra Środowiska.

UZASADNIENIE

Materiały dostarczone przez Unijny Fundusz Przedsiębiorczych Stowarzyszenie (UFPS), oraz dostępne na stronie internetowej www.ufps.pl zawierają m.in. informacje o tym, że nasiona oxytree „są bezpłodne, więc jest to odmiana nieinwazyjna”. Oxytree jest hybrydą dwóch azjatyckich gatunków: *Paulownia elongata* x *P. fortunei*. Nieznane są obecnie skutki szerszego wprowadzenia tej rośliny do środowiska. Niewielka liczba informacji dotyczących rzeczywistego i potencjalnego wpływu upraw paulowni na różnorodność przyrodniczą utrudnia wiarygodną ocenę tego, czy propagowanie sadzenia (w tym uprawy) tej rośliny będzie w perspektywie wieloletniej wywoływało negatywne skutki przyrodnicze, które wynikają nie tylko z jej ewentualnych, potencjalnych właściwości inwazyjnych, ale również innych możliwych oddziaływań (np. allelopatii, lokalnego zubażania fauny ksylo- i foliofagów czy degradacji gleby). Ponadto dostępne informacje na temat wymagań klimatycznych tej wyhodowanej w Hiszpanii hybrydy nie pozwalają na ocenę długofalowych szans powodzenia jej uprawy w różnych regionach Polski.

Znane są przykłady, w których wiele gatunków roślin w obrębie jednego rodzaju wykazuje właściwości inwazyjne. Cecha ta występuje również u hybryd tych gatunków. W Polsce dotyczy to m.in. rdestowca japońskiego *Reynoutria japonica*, rdestowca sachalińskiego *R. sachalinensis* oraz krzyżówki tych dwóch gatunków, rdestowca pośredniego *R. × bohemica* (Tokarska i in. 2012). W tym kontekście należy zwrócić uwagę, że do tego samego rodzaju, do którego należą macierzyste gatunki hybrydy, której dotyczy opiniowana propozycja, należy paulownia omszona *P. tomentosa*. Gatunek ten został wprowadzony co najmniej do 14 krajów Europy, z czego w 7 jest gatunkiem zadomowionym (DAISIE 2008). Co więcej, w niektórych krajach jest on uznawany za gatunek inwazyjny. Status ten został paulowni omszonej nadany m.in. w Austrii (Essl 2007). W Czechach gatunek ten znalazł się na liście

gatunków obcych, które należy objąć monitoringiem z powodu możliwości ujawnienia się jego inwazyjnych właściwości (Pergl i in. 2016).

UFPS jako argument wprowadzenia tej rośliny do naszego kraju podaje m.in. potrzebę ochrony przyrody. Informacje zamieszczone na stronie internetowej Stowarzyszenia wskazują na to, że komercyjna sprzedaż sadzonek hybrydy paulowni (w cenie 10€ netto za 1 sztukę) stanowi ważny element funkcjonowania Stowarzyszenia. Spektakularna, związana z obchodami 1050 lat istnienia Państwa Polskiego, akcja sadzenia tej rośliny mogłaby się przyczynić do wzrostu zainteresowania tą hybrydą, a co za tym idzie, zwiększeniem zysków z jej sprzedaży. Niezależnie od potencjalnego, choć trudnego do oceny zagrożenia wynikającego z wprowadzania tej rośliny do upraw w naszym kraju, propagowanie hybrydy dwóch azjatyckich gatunków obcych w celu upamiętnienia rocznicy chrztu Polski, jest całkowicie sprzeczne z zasadą promowania rodzimych gatunków roślin. Zasada taka zalecana jest m.in. w Kodeksie dobrych praktyk „Ogrodnictwo wobec roślin inwazyjnych obcego pochodzenia”, opracowanym w 2015 r. w Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska.

Komisja PROP ds. Roślin zaznacza jednocześnie, że miarodajna ocena ryzyka przyrodniczego uprawy tej rośliny na terenie Polski, szans na powodzenie upraw w poszczególnych regionach oraz ich ekonomicznej opłacalności, wymagałaby przeprowadzenia doświadczenia przez niezależną jednostką naukowo-badawczą. Obecnie brak wiarygodnych, publikowanych danych na temat takich eksperymentów i ich wyników.

dr Michał Falkowski
przewodniczący Komisji ds. Roślin

Wykorzystane materiały:

- DAISIE (2008). Delivering Alien Invasive Species Inventories for Europe: www.europe-alien.org.
- Essl F. (2007). From ornamental to detrimental? The incipient invasion of Central Europe by *Paulownia tomentosa*. *Preslia* 79: 377–389.
- Kodeks dobrych praktyk. Ogrodnictwo wobec roślin inwazyjnych obcego pochodzenia (2015). Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska: http://www.gdos.gov.pl/files/aktualnosc/31085/Kodeks_Dobrych_Praktyk_Ogrodnictwo_wobec_roslin_inwazyjnych_obcego_pochodzenia_www_errata.pdf.
- Pergl J, Sádlo J, Petrussek A, Laštůvka Z, Musil J, Perglová I, Šanda R, Šefrová H, Šíma J, Vohralík V, Pyšek P (2016). Black, Grey and Watch Lists of alien species in the Czech Republic based on environmental impacts and management strategy. *NeoBiota* 28: 1–37. doi: 10.3897/neobiota.28.4824.
- Tokarska-Guzik B., Dajdok Z., Zajac M., Zajac A., Urbisz A., Danielewicz W., Hołdyński C. (2012). Rośliny obcego pochodzenia w Polsce.
- UFPS Unijny Fundusz Przedsiębiorczych Stowarzyszenie: www.ufps.org.

Do wiadomości:

- Członkowie PROP
- a/a